

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח הגביה והחקירות

תאריך : 21.9.2015	חוזר ביטוח/ 1428 חוזר בריאות/ 55
נושא: תושבות תת נושא: תושבות של קטין, נוהל ילדים, אפוטרופסות, קצבת ילדים שם החוזר: בחינת תושבות של קטין המוחזק שלא על ידי הוריו	
מטרת החוזר: ✓ חוזר זה יסביר כיצד לבחון מעמד של קטין המוחזק שלא על ידי הוריו. ✓ ינחה לגבי אופן הטיפול בבקשה לבטח קטין המוחזק שלא על ידי הוריו.	
תגיות: תושבות, קטין, תושבות קטין, נוהל ילדים, אפוטרופסות, צו אפוטרופסות, משמורת.	
<u>פתח דבר</u> לעיתים נוצר מצב בו מוגשת בקשה לבטח בביטוח הלאומי קטין (מתחת לגיל 18) בעל תעודת זהות ישראלית אשר הוריו חיים בחו"ל, או שההורה התושב נפטר והוא חי עם הורה שלא מוכר כתושב בביטוח הלאומי. מאחר שהוריו של הקטין אינם תושבים, מתעוררת הסוגיה כיצד לבחון את מעמדו. כידוע, קטין בא בנעלי הוריו, ואם הם תושבים – גם הקטין תושב. אולם, אם הקטין מגיע לישראל והוריו אינם תושבים, אזי תנאי לביטוחו כתושב ישראל הוא המצאת צו אפוטרופסות מבית דין מוסמך בישראל הקובע כי אדם אחר, שהוא תושב ישראל, משמש לו אפוטרופוס.	
<u>תהליך עבודה</u> כאשר מועברת לבחינתכם בקשה לאשר תושבות של קטין יש לאתר את פרטי ההורים במערכת, ולבדוק אם הם תושבים. <ul style="list-style-type: none">• אם ההורים הם תושבים והם אלו שמחזיקים אותו – יש לאשר התושבות.• אם ההורים הם תושבים ועולה מהמסמכים כי הוא מוחזק על ידי אדם אחר שאינו ההורה שלו - אין צורך בצו אפוטרופוס וניתן ולהסתמך על המלצת פקיד שיקום במוסד לשלם קצבת ילדים למי שמחזיק בקטין, כתחליף להוצאת צו אפוטרופסות, ולאשר תושבות.	

המוסד לביטוח לאומי מינהל הביטוח הגביה והחקירות

- אם אף אחד מהורי הקטין אינו תושב, יש לדרוש ממי שמחזיק בקטין לטפל ללא דיחוי בהוצאת צו אפוטרופוסות מבית דין מוסמך בישראל. רק לאחר שתוסדר המשמורת על הקטין, והוא יקושר כחוק למי שמחזיק בו (בד"כ קרוב משפחה אחר מאשר ההורים, למשל, סב/סבתא), ניתן יהיה לאשר את תושבות הקטין. יש כאמור לוודא שהאפוטרופוס הוא תושב ישראל. ואם לא – יש לדחות הבקשה.

מצבים חריגים:

- **קטין שאינו מחזיק בתעודת זהות ישראלית** – כידוע בהתאם לסעיף 2א לחוק, הכרה באדם כתושבת דורשת שני תנאים מצטברים: הראשון, החזקה באחד מסוגי האשרה המקנים תושבות (אזרחות ישראלית, רישיון לישיבת קבע וכד'), השני- מרכז חיים בישראל. במידה שמדובר בקטין בעל אזרחות זרה שאינו מחזיק באחד מסוגי האשרה המקנים תושבות – יש לדחות את הבקשה גם אם יומצא צו אפוטרופוס. אם הקטין מחזיק באחד מסוגי האשרה המקנים תושבות – אזי יש לתת לו מספר מזהה ולהקים אותו כתושב תחת האדם שהוא תושב ישראל שנקבע בצו כי הוא האפוטרופוס שלו (מסך "קשר לאפוטרופוס" במערכת "מבוטח").

- **קטין המגיע להתנדב לצה"ל או לשירות לאומי:**

קטין שהוריו חדלו להיחשב תושבים, וחזר לבדו ארצה לפי הנוהל המקוצר שנקבע בין הביטוח הלאומי ובין משרד הקליטה, כדי לשרת בצה"ל או להתנדב לשירות לאומי – נראה בו כתושב ללא צורך בהמצאת צו אפוטרופוסות.

מקרים אלה יטופלו רק בתחום הביטוח או בתחום הבריאות במשרד הראשי.

מועד תחולה: תוקף חוזר זה מיום פרסומו.

רשימת תפוצה

נא להביא חוזר זה בפני כל העובדים